

Upřímné pozdravy z kraje květů a zapadlých snů

Jiří Karásek ze Lvovic

Pistorius & Olšanská

Paseka / 2007

Upřímné pozdravy z kraje květů a zapadlých snů
Dopisy adresované Marii Kalašové z let 1903—1907
Jiří Karásek ze Lvovic

Tato kniha byla redakčně a nakladatelsky připravena v rámci semináře
Nakladatelská praxe na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy
ve spolupráci s ateliérem Grafický design a nová média
na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze.

Vychází s laskavým přispěním Grantové agentury ČR
GAČR 405/05/H562: Nadnárodní dimenze české národní literatury.
Originály publikovaných archiválií jsou uloženy
v Památníku národního písemnictví – literární archiv.

Editor a doslov © Karel Kolařík / 2007 © Jana Kirschnerová / 2007
Layout © Robert Jansa / Amar Mulabegović / 2007

ISBN 978-80-87053-05-8 / Pistorius & Olšanská

ISBN 978-80-7185-828-7 / Paseka

1 / pohlednice [pozdrav z Hvězdy], bez datace [Mlles Marie
a Zdena Kalašovy / Smíchov / Švédská 939]

Upřímné pozdravy z kraje květů a zapadlých snů
Jiří Karásek ze Lvovic

2 / dopis, 20. 1. 1903 [Milostivé slečně / Marii Kalašové,
spisovatelce, / 939, Švédská ulice na Smíchově]

Milostivá slečno,

děkuji Vám ještě jednou za tak lichotivé pozvání a za ochotu představití mne panu Maeterlinckovi. /1/ Ale omluvte mne okolností, že se nepokládám za osobu, jež by pana Maeterlincka nějak zajímala, a pak mám hrůzu urážeti sluch básníkův svou hanebnou výslovností. Do divadla ovšem jak dnes na Zeyerovo /2/ Pod jabloní, tak zítra na drama Maeterlinckovo /3/ půjdu a velmi se těším. Doufám, že se na mne nebudete horšiti a že mi zachováte přízeň, jíž si tolik vážím. Přijměte, milostivá slečno, výraz mé oddané úcty.

Karásek

20. ledna 1903

/1/ Maeterlinck, Maurice [1862-1949]: francouzsky píšící belgický dramatik, esejist a básník symbolistické orientace; v Čechách ho překládala především Marie Kalašová.

/2/ Zeyer, Julius [1841-1901]: český prozaik, básník, dramatik lumírovské generace, velký přítel Marie Kalašové a umělecký vzor Karáskův; Pod jabloní: Zeyerovo závěrečné dramatické dílo z roku 1901 bylo poprvé inscenováno až po jeho smrti, roku 1902. 20. 1. 1903 tuto hru inscenovalo Národní divadlo v Praze s hudbou Josefa Suka.

/3/ Německé divadlo v Praze uvedlo 21. 1. 1903 hru Maurice Maeterlincka Monna Vanna [drama z roku 1902] v původním pařížském obsazení.

3 / dopis, 16. 4. 1903 [Milostivá slečna Marie Kalašová / 939, Švédská ulice na Smíchově]

Milostivá slečno,

velmi rád bych se podíval, svolil-li by ovšem p. prof. Mauder, /4/ na jeho model Zeyeraova pomníku. /5/ Přijdu k Vám v sobotu po 3. hodině. K p. Bílkovi /6/ právě se chystám.

Trochu jsem byl churav, ale jsem již zdrav.

Těším se velmi, že Vás, milostivá slečno, zase spatřím a vyprošuji si uctivé poručení také slečně Zdence.

V oddanosti

Karásek

16. 4. 1903 Praha

4 / dopisnice, 10. 6. 1903 [Pozdrav z Karlova Týna, razítko Budňany] /7/ [Milostivé slečny Marie a Zdena Kalašovy / 939, Švédská ulice / Smíchov]

10. června 1903

Vzpomínku dovoluje si poslati opětně v minulosti zatoulaný

Karásek

/4/ Mauder, Josef (1854–1920): český sochař, Zeyerův přítel.

/5/ Mauder dokončil velkolepý pomník Julia Zeyera roku 1913, pomník je umístěn v Chotkových sadech v Praze, slavnostní odкрытие proběhlo 16. září 1913. Vytvoření pomníku iniciovala Anna Lauermannová, která na něj i uspořádala sbírku.

/6/ Bílek, František (1872–1941): český sochař a výtvarník.

/7/ Karlův Týn: Karlštejn; Budňany: dnes již neexistující vesnice, spojená roku 1952 s obcí Poučnick do jedné obce Karlštejn.

Milostivá slečno,

upřímný dík za pozdrav ze sv. jiřské kapličky, /8/ velmi
mne těšila Vaše vzpomínka. Právě mi píše paní Lauermannová /9/
z Hvězdy, /10/ že Vás onehdy navštívila, ale nezastihla doma, i ptá
se mne, nevím-li, kdy se slečnou Zdenou se z Roudnice /11/ vrátíte.
Projektuje velkolepou vycházku z Hvězdy do Šárky /12/ při měsíčku
(až bude úplněk) a ráda by byla, kdybyste se účastnily. Teprve
včera mluvil jsem s panem redaktorem Kamprem /13/ po delší
jeho nezvěstnosti, nedal se dosud na pokání, a „cynismus“ jeho je
nepolepšitelný. V neděli miním Kamprovy přepadnouti ve Hvězdě,
těším se velmi na příjemnou chvílku. Strašlivá atmosféra Prahy, cihly,
vápno, letní koncerty a Husovy transparenty dávají mně pocitovati,
jak je Vám asi příjemno v samotě, v zeleni a v slunci. Přeji milého
zotavení Vám a milostivé slečně Zdeně a upřímně Vás pozdravuji,
velmi se těše na shledanou v Praze.

Vám srdečný

Karásek

3. 7. 1903

/8/ Karásek míní rotundu sv. Jiří na Řípu.

/9/ Lauermannová, Anna (1852–1932): česká spisovatelka [píšící pod
pseudonymem Felix Téver] a pořadatelka vyhlášeného pražského literárního
salonu.

/10/ Hvězda: Hvězdou je v souvislosti s Annou Lauermannovou v dopisech míněna
Zeyerova vila v Liboci (nacházející se v blízkosti letohrádku Hvězda
na Bílé Hoře). Zeyer jí vilu prodal na sklonku roku 1881; zde také pořádala
své salony.

/11/ Míněna Roudnice nad Labem: město na Mělnicku, ve kterém se konala
rodinná setkání sester Kalašových.

/12/ Divoká Šárka: lesní údolí na severozápadním okraji Prahy okolo Šáreckého
potoka, vyhledávané místo výletů (nejen) na přelomu století.

/13/ Kamper, Jaroslav (1871–1911): novinář, publicista, životopisec apod.;
častý účastník salonů Anny Lauermannové.

6 / dopis, 17. 7. 1903 [Milostivá slečna Marie Kalašova, / spisovatelka, t. č. ve Vodňanech]

Milostivá slečno,

tak rád bych užil Vašeho pozvání a do Vodňan /14/ se podíval, ale zrovna nyní jsem na delší dobu nemilým způsobem ku Praze upoután. Děkuji vřele za vzpomínku, potěšila mne velice. Chodíte tedy po stopách Zeyerových? Není Vám truchlo dávat se pod dojem minula? A pak: věci jsou tak lhostejné a nevděčné. Přijímají banalitu po slávě, jejíž byly svědky, stejně bezcitně, jako se dovedou dívat na naše bolesti. Dům Zeyerův /15/ je znova obýván, ale kým? Slunce září stejně lhostejně na naši vzpomínku, jako svítilo tehdy do dnů krásných a šťastných. Staré paláce snesou, umístí-li v nich úřadovny. A chrámy dovedou býti i obchodními skladišti.

Nějak mne vše bolí v těchto dnech. Nerad bych Vám však svou náladu nasugeroval. Naopak: přeji Vám a slečně Zdeně mnoha chvil klidných a prosím Vás, byste mne uchovaly v laskavé paměti.

S uctivým pozdravem

Karásek

17. července 1903

7 / dopis, 21. 7. 1903 [Milostivá slečna, / slečna Marie Kalašova, spisovatelka, / t. č. ve Vodňanech]

Milostivá slečno,

potěšila jste mne oběma vzpomínkami z Vodňan. Dovolíte mi, po Vašem příjezdu do Prahy, bych se některý den u Vás zase zastavil? Napíši Vám lístek, bych nevpadl a nerušil. Nechci, byste považovala za lichocení, řeknu-li, jak je mi to opravdu milým přijít do ovzduší vzpomínek, knih a krásných věcí, uprostřed nichž žijete.

Chtěl bych býti v Římě v těchto dnech. /16/ Vzpomínal jsem, jak Vy jste byly šťastny kráčet po místech odumírající slávy. Rád bych viděl tu krásnou bílou mrtvolu na červeném damaškovém loži, jak spí v hlubokém tichu historických komnat. A jak dojmají ty symbolické středověké obřady! Ten kardinál, jenž stane na prahu papežovy ložnice a třikrát klepe na zavřené dvěře a volá mrtvého papeže jménem – zdálo se mi, jako by se to dnes celý svět obracel k branám vatikánským s otázkou, žije-li veliká, grandiosní idea katolicismu, jak je nám všem

/14/ Vodňany: město v jižních Čechách (okr. Strakonice), v němž v letech 1887–1899 žil Julius Zeyer.

/15/ Zeyerův dům: Zeyer bydlel ve Vodňanech v domě U čápů.

/16/ V této době zemřel papež Lev XIII. [1810–1903; papežskou funkci zastával v letech 1878–1903].

tolik drahá a svatá. Byl jsem velmi vzrušen – Vy víte, jak zbožňuji stejně s Vámi krásu symbolických obřadů katolických. Zpytoval jsem zároveň své svědomí katolické – a shledal jsem, že snad přece jsem více katolíkem než jen pouhým katolíkem z vkusu. Co mne odpuzuje od protestantismu (a já jsem zuřivým jeho odpůrcem – !), je snaha světit ideu božství ve vědecký termín, odvaha domněnky, že je možno suchým rozumem poznávat Boha a božské jako nějakou formuli. Co mne drží při katolicismu, jest noblesa, s níž Boha a božské obklopuje a zastírá symboly, jako závoji. Je to katolický názor náboženský? Nevím. Ale držím se ho svým citem, a chcete-li, vkusem více než snad mnohý ortodoxní svou věrou...

Připojil jsem Vodňany k místům, kam se jednou, byť nakrátko, podívám. Představuji si ze sugestivních slov Vašeho milého listu tichý stesk jihočeských rybníků, jak je znám z Třebońska, a nad nimi mdlý, bílý vzlesk laskavého slunce, – je v těch krajinách i smutek i uklidnění. Miluji jižní Čechy, k Vodňanům nejbližší byl jsem však dosud jen v Písku a Budějovicích. Až přijedete, budu Vás obtěžovati prosbou. Nevím, nebude-li se Vám to zdátí smělostí. Ale přítel pan Arnošt Procházka /17/ v rozmluvě se mnou onehdy prohodil, když jsme mluvili o programu příštího ročníku *Moderní revue*, /18/ že by chtěl míti v příštím ročníku překlad Maeterlinckovy jedné aktovky /19/ – ale dodal: Škoda, že nemohu požádati o překlad slečny Kalašovy, když nejsou naše poměry takové, abychom mohli honorovati. Řekl jsem, že se osmělím za něj – a snad nebudete se horšiti vidouc, jak by nás oba tolik těšilo viděti Váš příspěvek v *Moderní revui*. V žádném případě se však na mne nehoršete, a byl-li jsem smělým, považujte laskavě mou žádost za nevslovenou.

Slečna Zdena malovala hodně? Vyslovte jí, prosím, můj nejsrdečnější pozdrav. Spolu přijměte, milostivá slečno, ujištění mé opravdové úcty, jsem Vám srdečně oddaný

Jiří Karásek ze Lvovic

V Praze, 21. července 1903

/17/ Procházka, Arnošt [1869–1925]: redaktor *Moderní revue*, překladatel, kritik, publicista; jedna z ústředních postav české dekadence.

/18/ *Moderní revue*: literární a umělecký časopis, nejvýznamnější tribuna české dekadence; vycházel v letech 1894–1925.

/19/ Marie Kalašová přeložila divadelní hru *Sestra Beatrice*, která vyšla v *Moderní revui*. Viz: Maeterlinck, Maurice: *Sestra Beatrice*. In: *Moderní revue* sv. 15, 1904, s. 10–45, př. Kalašová, Marie.

Milostivá slečno,

stáváte se Praze nevěrnou pro Vodňany. Čekal jsem Vás a slečnu Zdenu o jmeninách paní Lauermannové v Praze a těšil jsem se na shledanou. Ve Hvězdě bylo to tolik roztomilé a prodloužili jsme slavnost na dva dny. První den byl lampionový průvod a ohňostrojí, druhý den se prováděly nejrůznější sporty, od ping-pongu až po hypnotizování. Byli jsme velmi veselí a vzpomínali na Vás.

A hleďte: dnes jsem zase velmi melancholický a jako bych se mrzel za tu svou veselost. Váš list promluvil ke mně příbuznými tóny. Nic mne tolik nedeprimuje jako smích včerejšího dne. Psala jste o mé sentimentální ironii, mívám ji ve větší společnosti. Je to jakási zbraň člověka, který si není příliš jist sebou samým. Ale není mi v ní volno a odkládám ji, kde mohu. Stačí Vám toto vysvětlení? Je mi tak často nutností říci prostě slovo, bez afekce.

Myslím často zpracovati umělecky historii sv. Vojtěcha. /20/ Láká mne poměr jeho kosmopolitismu k češtví, jeho marné návraty k němu, tragika jeho cizoty v českém ovzduší, ale trochu mi překáží vzpomínka na břevnovský park kolem Vojtěšky: /21/ vidím svatého Vojtěcha v korektně stríhané zahradě, tak v stylu XVIII. století – to je příliš bizarní – není-li pravda?

Z Vaší ochoty, co se týče překladu z Maeterlincka, tolik se těším. Věc nespěchá, jen když v zásadě jste se rozhodla. Upřímně Vás a slečnu Zdenu pozdravuji, jsem Vám zcela oddaný

Karásek

28. 7. 1903

/20/ Sv. Vojtěch [asi 957–23. 4. 997]: druhý český biskup z rodu Slavníkovců, založil na Břevnově první mužský klášter v Čechách. Kvůli vážným neshodám se světskou mocí dvakrát opustil biskupský stolec a nakonec se stal misionářem.

/21/ Vojtěška: studánka s drobnými stavbami v zahradě při břevnovském klášteře sv. Markěty. Legendární místo setkání sv. Vojtěcha a knížete Boleslava II., při němž došlo k rozhodnutí postavit v těchto místech klášter.

9 / pohlednice [Pozdrav ze Skalky, razítko Řevnice],
2. 8. 1903 [Milostivá slečna / slečna Marie Kalašova
spisovatelka / 939, Švédská ulice / Smíchov – adresa cizí
rukou škrtnuta a připsáno Vodňany / to opět škrtnuto
a přípis Smíchov.]

2/8 1903

Uctivý pozdrav z klášterního zátiší /22/ a spolu dík za pozdrav
z Vodňan. Směl bych příští sobotu o 4. hod. se u Vás zastavit? Poručení
slečně Zdeně – Vám oddaný

Karásek

10 / dopis, 1. 9. 1903 [podle razítka] [Milostivá slečna
Marie Kalašová / 939, Švédská ul. na Smíchově]

Milostivá slečno,

poněvadž se zase rozsvítilo několik lepších dnů, nemohli bychom
jíti této soboty do Zlaté studně /23/ na klekání? Přišel bych k Vám
v hodinu, kterou byste laskavě označila, souhlasíte-li, jinak by mne těšilo,
kdybyste mi označila den jiný, kdy by Vám má návštěva nepřekážela.

Měl jsem onedhy velikou radost, přišel na Malvazinka, /24/ našel
jsem na hrobě rodičů růže, jež tam dala neznámá ruka. Děkoval jsem
mnoho té neznámé bytosti, jež zanechala u hrobu mně tolik drahého stopy
své modlitby – –

Budu si moci odnésti za své návštěvy Beatrice? Co byste říkala,
kdybychom v Mod. revui vydali Maeterlincka ve zvláštním otisku,
v delikátní knížečce pro bibliofily? /25/ Pokusil bych se o to – připouští-li
to ovšem stav pokladny. P. red. Procházcevi jsem sdělil Vaše přání, aby
drama bylo v jednom čísle, vyhoví mu milerád. V Chýnově /26/ se stýkal
p. Procházka s p. Bílkem a Březinou, /27/ líbilo se mu s nimi.

Vám a milostivé slečně Zdeně s největším pozdravem jsem

oddaný

Karásek

/22/ Skalka: menší klášter [západně od Prahy] vyzdobený Brokofem a Brandlem.
Na počátku století bylo toto místo hojně navštěvováno.

/23/ Zlatá studna: míněna je patrně malostřanská lokalita nedaleko zahrad
Pražského hradu.

/24/ Malvazinka [Malvazinky]: hřbitov na Smíchově.

/25/ Maeterlinckovo drama knižně vyšlo ještě téhož roku, náklad byl 250
výtisků: Maeterlinck, Maurice: Sestra Beatrice. Praha, Moderní revue 1903,
př. Kalašová, Marie.

/26/ Chýnov: městečko v tábořském kraji, narodil se zde a žil František Bílek.

/27/ Březina, Otakar [1868–1929]: český symbolistický básník a esejista.

U paní Lauermannové jsem nebyl dlouho, zamýšlím se do Hvězdy vypraviti ve čtvrtek odpoledne. Byla jste tam v posledních dnech?

1. září 1903

11 / pohlednice [dětský motiv 1], 13. 9. 1903 [Milostivá slečna, slečna Marie Kalašová, spisovatelka, / 939, Švédská ul. / na Smíchově]

Milostivá slečno, dík za dopis. Nemohl bych přijíti k Vám příští sobotu? Nemáte-li pro ten den jiných disposic, velmi se těším. Uctivé poručení slečně Zdeně, Váš

Karásek

13. 9. 1903

12 / pohlednice [dětský motiv 1], 18. 9. 1903 [rok podle razítka] [Milostivá slečna, / slečna Marie Kalašová, spisovatelka / 939, Švédská ul. / na Smíchově]

18/9

Milostivá slečno, měla-li byste pro mne volnou příští středu, přišel bych velmi rád, o 4. hod. S neuctivějším pozdravem. Vám oddaný

Karásek

13 / pohlednice [dětský motiv 1], 19. 9. 1903 [podle razítka] [Velectěná slečna / Marie Kalašová, spisovatelka, / 939, Švédská ulice / Smíchov]

Přijdu o 5. hodině – mám předtím nějakou krátkou návštěvu. Těším se velmi! S uctivým pozdravem

Karásek

14 / pohlednice [dětský motiv 1], bez datace [po 19. 9. 1903] [Milostivá slečna / Marie Kalašová spisovatelka / 939, Švédská ulice / na Smíchově]

Přijdu přece dnes v pondělí o 3. hodině k Vám. S Hvězdou jsem si to zařídil jinak. Velmi se těší na shledanou

Karásek

15 / dopis, 4. 10. 1903 [podle razítka] [Milostivá slečna Marie Kalašová, spisovatelka, / 939, Švédská ul. na Smíchovově]

Děkuji Vám za zapůjčení Tolstého brožury, /28/ zajímala mne. Tolstoj má strašlivě pravdu, mrazilo mne až z té hrůzy – a četl jsem ji cestou do Hvězdy na jiném bojišti, bělohorském. A tak mi připadalo, že snad už ta všechna utrpení jsou rubem celé existence lidstva. A že je trochu malicherné, domnívá-li se Tolstoj, že je v moci jediného člověka, ubohé reprezentační figury zvané carem, zastaviti tu katastrofu jediným pokynem ruky.

Byl jsem včera u Lauermannů, paní L. jest už lépe, do tmy jsme seděli v lese za Hvězdou a hovořili a dívali se, jak v soumraku se věci přetvořovaly.

Těším se zase na brzkou shledanou u Vás a pozdravuji slečnu Zdenu: nemohlo by se to nějak zařídit, aby užila svých konexí v starém Dienzenhofrovském letohrádku, /29/ bychom se tam mohli podívatí pí. L. a já s Vámi na fresku Rainerovu? /30/ Bylo by to hezké odpůldne, nemyslíte? Nějaké občerstvení bych jako soused Dienzenhofrův obstaral. Šli bychom tam za velmi jasného odpoledne.

Pozdrav!

Karásek

16 / dopis, 7. 10. 1903 [Milostivá slečna Marie Kalašová, spisovatelka, / 939, Švédská ulice na Smíchově]

7. 10. 03

Milostivá slečno,

tedy jste prodlužovala náš dojem ze svatováclavské kaple?

/31/ Mihlo se to jen a bylo to tolik krásné. Ještě dnes to vidím: těkává pohasínající rudá světla lamp, temné odlesky hlazených drahokamů po stěnách a lid, tolik truchlivě zpívající o „hojnosti a pokoji“. A dole, hluboko dole spí královská koruna, jako navždy propadlý symbol češství. A nahoře zpívají mu rekviem. Poslala jste mi tristi listy Zeyerovy, /32/

/28/ Tolstoj, Lev Nikolajevič (1828–1910): ruský spisovatel a myslitel; nepodařilo se nám zjistit, o jaké dílo šlo.

/29/ Karásek míní Potheimku, resp. Buquoiku: palác postavený stavitelem Kiliánem Ignácem Dienzenhoferem (1689–1751) na Smíchově.

/30/ Rainer [též Reiner], Václav Vavřinec (1689–1743); jeho stropní freska v hlavním sále pavilonu představuje bakchanálii.

/31/ Kaple sv. Václava: součást katedrály sv. Víta, Václava a Vojtěcha na Pražském hradě.

/32/ Vzájemná korespondence Marie Kalašové s Juliem Zeyerem vyšla později knižně: Ve stínu Orfeje. Praha, Spolek českých bibliofilů 1948.

o Bílé Hoře, /33/ o kapli svatováclavské. A víte, že mne dojala velmi možnost mého styku s osobami, jež měl Zeyer tolik rád? Zdálo mi se, že se tak básníku více přibližují a že jej opravdověji chápu, než mi bylo dosud možno s kritického hlediska. Vráťím Vám ty relikvie, až se zase sejdem. Rád bych si je ještě jednou přečetl. Učinil jsem opatření hned včera ráno, aby Váš překlad Maeterlincka v Mod. revue byl označen jako rukopis. Doufám, že nebylo pozdě. Byla-li však revue už tištěna, poznámku přinese budoucí číslo (ovšem hodně nápadně, aby si jí každý všiml). /34/

Měl jsem včera radost. Jeden starý hněv se vyrovnal. Přimlouvala jste se jednou (pamatujete?), bych se smířil s někým, /35/ s nímž jsme vyměňovali v polemikách nelaskavá slova. Včera jsme si napsali vzájemně laskavé listy: sděluji to jen Vám věda, že budete cítiti radost se mnou, neboť mne tížilo býti v antagonismu k někomu, jemuž jsem byl umělecky tolik blízek. Smíření snad se obmezilo jen na ty laskavé dva listy, – ale se mne spadla tíha. Vy budete chápati, proč.

Upřímně Vás a slečnu Zdenu pozdravuje Vám oddaný
Karásek

17 / kartička, 20. 10. 1903 [Milostivá slečna, /
slečna Marie Kalašová, spisovatelka / 939, Švédská ulice
na Smíchově]

Odložil jsem svou návštěvu u paní Lauermannové na zítřek (na středu) a půjdu do Hvězdy Vaší ulicí. Zastavím se u Vás asi o půl třetí pro případ, že by Vám bylo milo užítí též trochu podzimní přírody. Ale nenutím Vás tím nijak – vím sám, jak je někdy absolutní nutností zůstatí o samotě. Upřímně zdravím Vás a slečnu Zdenu, jsem Vám uctivě oddaný

Karásek
20. X. 1903

/33/ Bílá Hora: vrch v západní části Prahy, místo památné bitvy, kterou počala třicetiletá válka.

/34/ Poznámka u hry chybí, ani v následujícím čísle nebyla otištěna. Poznámka je však umístěna v knižním vydání.

/35/ Jedná se o Jaroslava Vrchlického.

Milostivá slečno,

škoda, že jste nešla Vy a slečna Zdena do Hvězdy – bylo to krásné. Šli jsme s paní Lauermannovou za tmy do kostela bělohorského, /36/ nechali jsme si otevřít chrám a při světle dušičkových svíček pobýli jsme v něm dlouhou chvíli, u skleněných rakví světců a u relikviářů. A ve dvoře pak jsme dlouho chodili pod ambity, ty barokní linie chrámu v temnu, pod oblohou bez měsíce a se spoustou chladných zimních hvězd křivily se velmi mohutně. A vše svíralo něčím tak dávno zapadlým, mrtvým. A pak ten návrat v noci domů (šel jsem přes Košíře), údolí bylo zamlženo, a světla v něm nebylo možno rozeznati od hvězd.

Přikládám slíbené Gourmontovy Masky /37/ a dovolím si některý den po neděli (snad v úterý nebo ve čtvrtek) přijít. Popřeje-li mi náhoda Vás doma zastihnouti, budu velmi rád. Upřímně Vás a slečnu Zdenu zdraví

Karásek

22. X. 1903

Milostivá slečno,

ujala jste se sv. Františka, /38/ se sympatickou vervou, ale neřekl-li jsem, že mi legenda františkánská jest jen příležitostí, abych konstruoval několik možností, jichž paradoxnost mne lákala? Padají ve Vašich očích, není-li tedy, ó můj poslední čtenáři v těchto smutných Čechách, mou alespoň zásluhou, že duše Vaše intensivněji pocítila kouzlo své víry, již já, bohužel! nemám, ač živě bych cítil radost dne, kdybych si mohl říci: credo, quia absurdum. /39/ Člověk si zkouší rád sílu své myšlenky, konstruuje-li opak: má legenda jest obtěžkáci zkouškou mého ideálu. Já, jenž žiji konečně v téměř mnišské morálně a citové klausuře, glorifikuji hřích, jehož jsem neokusil. Ale neřekl-li jsem, že „hřích“ je mi identickým s „životem“ a že oslavuji chiméru, již snad nikdy nepoznám.

Zní to trochu melancholicky, ale jsem, milostivá slečno, trochu zase deprimován v těchto dnech a unaven marností své práce: ale

/36/ Kostel Panny Marie Vítězné ze 17. století.

/37/ Gourmont, Rémy de [1858–1915]: francouzský symbolistický básník, prozaik, dramatik a esejista. Jedná se o soubor portrétů francouzských symbolistů Le Livre des Masques.

/38/ Vánoce v Grecciu. In: Karásek ze Lvovic, Jiří: Lásky absurdné. Praha, vl. náklad 1903; sv. František z Assisi [1182–1226]: italský světec.

/39/ Credo, quia absurdum: věřím, protože nechápu: výrok připisovaný Tertullianovi vyjadřuje nezávislost víry na rozumovém poznání.

žiji příliš, co píši, tam, kde jiní píší, co žijí, a snad jen v té druhé eventualitě je radost z tvorby. Nechte padnouti mou legendu nedočtenu. Odjíždíte? Přeji Vám mnoho krásných dojmů na cestách. Vzpomeňte na mne v katedrále svatoštěpánské /40/ – nosil jsem tam svůj smutek života v dnech, jež mi byly tak těžky. Vám a slečně Zdeně pozdrav!

Karásek

10. XI. 1903

20 / dopis, 23. 11. 1903 [Fräulein Maria Kalaš [...] / Martinsstraße 52, Wien XVIII]

Milostivá slečno,

upřímné díky za lístek a list z Lince /41/ a pozdravy Vám a slečně Zdeně z melancholického podhradí. Tedy se Vám tolik líbilo v Linci? Věřím rád. Zde v Praze žije se jako pod nějakým tlakem, tak stísněně. V poslední době i na mne dolehla zase nějaká nevysvětlitelná deprese (– patrně nelze psáti beztrestně stránky jako jsou Vánoce v Grecciu, cítím aspoň, že promýšlení takových možností ohrožuje přece jen nervy –). Dnes jsem konečně, doufám, ven z toho znechucení všeho, byly to strašlivé dny apatie a nihilismu, kdy se člověku zošklivuje všechno i ve vlastních stěnách. Včera jsme byli velmi veselí, u Kamprů, byla tam větší společnost, zpívalo se, hrálo a – tancovalo, a já jsem vzpomínal na slíbený u Vás dětský bál s excelentním párem Blanky a Pepy, /42/ jaké to bude roztomilé. (Ale v kostýmech rokokových – velmi živě si to představuji, paní Kamprová zpívala včera také Mozarta /43/ a tak jsem litoval, že někomu z nás nenáleží Bertramka, /44/ tam by to všechno oživilo se svěží naivností...). U Lauermannů připravuje se divadlo, /45/ víte-li? Budou se hráti Gnědičovy Hořící listy, /46/ (sl. Olga, /47/ p. Kamper ml. /48/)

/40/ Katedrála sv. Štěpána: významný vídeňský chrám.

/41/ Linec [Linz]: město v Rakousku [Horní Rakousy].

/42/ Blanka a Pepa: dětský pár; Blanka: Kamprová, Blanka: dcera Jaroslava Klampea.

/43/ Mozart, Wolfgang Amadeus [1719–1787]: rakouský klasicistní skladatel.

/44/ Bertramka: smíchovská vila manželů Duškových, kde bydlel při svých pražských pobytech W. A. Mozart.

/45/ U Anny Lauermannové se vedle salonů pořádala soukromá divadelní představení.

/46/ Gnědič, Petr Petrovič [1855–1925]: ruský dramatik; jeho komedie o jednom dějství.

/47/ Lauermannová, Olga [1880–1964]: dcera Anny Lauermannové.

/48/ Kamper ml.: syn Jaroslava Kampera.

a Esmannovi Vdovci /49/ (p. Kamper st., p. dr. Pospíšil /50/). Slibuje to příjemný večer. Vráťte se do pohostinské hry paní Leblancovy? /51/ Zatoužil jsem včera – považte tu bizarní nostalgii! – po Vídni. Vybavily mi se z minulosti vzpomínky. Vídeň byla pro mne vůči Praze městem absolutní samoty uprostřed cizích davů. Toulal jsem se tolik rád vnitřním městem a vzpomínám na Schönbrunn, /52/ na Prater, /53/ a dokonce zdá se mi, že bych se dovedl melancholicky dívat i na zelené vody dunajského kanálu. A pak jsou ve Vídni ty staré aristokratické zahrady, se stříhanými chodbami stromů, snad jste ještě zachytily zbytky podzimních krás. A ten ztemnělý svatý Štěpán, nezapomněla jste, milostivá slečno, vzpomenouti? A pak tuším, že jste šly i ke kapucínům do císařské hrobky. /54/ Někde tam v těch zdech utkvěl také nějaký můj sen.

S interese četl jsem přednášku o Hebbelovi, /55/ již jste mi z Lince poslala. Zatoužil jsem a vrátím se zase k Hebbelovi.

Vyřídte laskavé pozdravy slečně Zdeně a ještě prosím Vás, byste se nehoršila už na blasfemického greccijského koledníka. Nezapomněla jste na pražské roráty? /56/ Příští neděli jsou první?

Vám zcela oddaný

Jiří Karásek ze Lvovic

Smíchov 23. XI. 1903

21 / dopis, 29. 11. 1903 [Milostivá slečna Marie Kalašová, / 939, Švédská ul. Smíchově]

Milostivá slečno,

nevěda ani, posílám-li účelně a nejste-li snad dosud ve Vídni, dostavuji se s novou svou knihou, /57/ první snad český vetřelec ve Vaši samotu po dojmech z ciziny. Díky za dopis z Vídne! Tedy i v Laxenburgu /58/ jste byli? V melancholickém, vodami smáčeném

/49/ Esmann, Gustav (1860–1914): dánský dramatik; jeho divadelní hra.

/50/ Pospíšil, Vilém (1873–1942): právník, finančník.

/51/ Leblanc, Georgette (1875–1941): pěvkyně, herečka, družka Maurice Maeterlincka [často obsazovaná do jeho her].

/52/ Schönbrunn: letní sídlo císařského dvora ve Vídni.

/53/ Prater: rozsáhlý vídeňský park.

/54/ Císařská hrobka [Kaisergruft] v kostele kapucínů [Kapuzinerkirche].

/55/ Hebbel, Friedrich (1813–1863): německý básník a dramatik.

/56/ Roráty: katolické adventní zpěvy doprovázející mši.

/57/ Karásek ze Lvovic, Jiří: Impresionisté a ironikové. Praha, Symposium 1903.

/58/ Laxenburg: rakouské městečko, u něhož se nachází vodní zámek Franzensburg z počátku 19. století.

zámečku? Škoda, že jsem nemohl býti s Vámi. I tam jsem nechal nějakou vzpomínku. Z Vašeho dopisu jsem vyčetl, že toužíte v Praze po klidu a že se budete vyhýbati společnosti. Či se mýlím? Zbude-li Vám nějaká chvíle pro mne, budu rád. Pozdravte ode mne laskavě slečnu Zdenu a těším se na shledanou!

Jiří Karásek ze Lvovic
V Praze 29. 11. 1903

22 / kartička, 20. 1. 1904 [Milostivá slečna / Marie Kalašová / 939, Švédská ulice / na Smíchově]

Srdečné díky za laskavé zapůjčení *Mystiky*. /59/ Je to velmi zajímavé, jak jsem viděl, prozatím zřejmě listuje. Nebude třeba brzkého vrácení? Rád bych to přečetl důkladněji. Mluvil jsem s p. Bílkem. Chce pořádati výstavu u sebe v bytě /60/ a prosí Vás a mne o adresy lidí, jež by výstava zajímala. Budete v pondělí doma? Přišel bych k Vám o 4. hodině. Slečně Zdeně děkuji za lístek a obě Vás, milostivé slečny, upřímně pozdravuji.

20. I. 1904
Karásek

23 / dopis, 28. 1. 1904

Milostivá slečno,

posílám slíbenou knihu, kde jest odstavec na str. 369 a d. o Apolloniovi z Tyany. /61/ Studie o Wildeovi /62/ mnou oťrásla. Byl to příliš brutální osud, příliš barbarská štvance. S díky vracím Senancourova Obermanna /63/ a Pensées Marca Aurelia. /64/ Obě knihy se mi tolik zalíbily, že jsem si je právě objednal, bych je měl pro stálou lekturu. Nelze jich jednou přečísti a navždy odložit. Rád budu stále si z nich čísti partie.

/59/ *Mystika*: nepodařilo se nám zjistit, o jakou knihu se jedná.

/60/ Výstava se uskutečnila 25. února 1904 od 11 do 14 hodin v Bílkově ateliéru.

/61/ Apollonius z Tyany [1. st. po Kristu]: novopythagorský učenec, mystik; Karásek jeho osobnosti věnoval drama *Apollonius z Tyany*.

/62/ Wilde, Oscar [1854–1900]: anglický esejista, dramatik, básník, prozaik.

/63/ Senancour, Etienne Pivert de [1770–1846]: francouzský spisovatel; jeho rozsáhlý román v dopisech.

/64/ Aurelius Antonius, Marcus [121–180]: římský císař, filozof; francouzský překlad jeho myšlenek [aforismů].

Upřímně Vás a slečnu Zdenu zdravím,
Váš
Karásek
28. I. 1904

24 / dopis, 21. 2. 1904 [Milostivá slečna Marie Kalašová / 939, Švédská ulice na Smíchově]

Milostivá slečno,

přijdu velice rád ve čtvrtek a těším se na Vaše milé zákoutí. Přinesli jste tolik veselí ve smutné mé stěny všichni – bohužel cítím teď dvojnásobně po odchodu vás všech, jak tíží ticho. Až budou odpoledne jasnější, mohli bychom se podívat dovnitř starého buquoiského letohrádku, kde má pan redaktor Kamper protekci, a pak bychom šli zase ke mně, kde by se mohlo sehrát něco rokokového? To by mohlo býti tak někdy v polovině příštího měsíce, před Vaším odjezdem do Itálie. Do té doby by se mohlo něco nastudovati. Či snad by se mohla zkombinovati vycházka do zámečku v Cibulkách? /65/ Pozdravuji upřímně slečnu Zdenu a těším se tedy, milostivá slečno, velice na Váš čtvrtek.

Upřímně Váš
v oddanosti
Jiří Karásek ze Lvovic
21. 2. 1904

25 / dopis, 24. 2. 1904 [Milostivá slečna Marie Kalašová / 939, Švédská ulice na Smíchově]

Milostivá slečno,

prosil bych Vás snažně, nebude-li Vám to působiti obtíží, o to, o čem jsem se již svého času zmiňoval. Jedná se o přímluvu za mladého malíře p. Rudolfa Béma, /66/ tento pátek udělují v Akademii /67/ podpory na dokončení započatých malířských prací, a on zadal obraz Ve žních, jehož skicu předložil. Získán je pro něho p. Herites, /68/ jedná se ještě o p. prof. Maudra, jenž má rozhodující slovo. Pan Bém je skutečně velmi potřebný a chce zmíněný obraz, bude-li mu

/65/ Cibulky [Cibulka]: rozsáhlý park v Košířích, se starým statkem [zámečkem].

/66/ Bém, Rudolf [později pod pseudonymem Hlava, Vratislav] [1874-?]: český malíř, 1896–1913 člen SVU Mánes, autor portrétu Jiřího Karáska ze Lvovic.

/67/ Miněna je Česká akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění.

/68/ Herites, František [1851–1929]: český spisovatel, fejetonista.

umožněno Akademií, aby se svému dílu mohl věnovati, vystaviti na jaře v Mánesově expozici. Prokážete, milostivá slečno, tomu mladému člověku velikou službu svou přímluvou, on ovšem nemá ani tušení, že se kdo o něj touto cestou stará. Ale jistě Vám bude milým pocit prokázati v taji dobrý skutek někomu neznámému. Těše se na zítřejší shledanou, pozdravuji Vás a slečnu Zdenu

v oddanosti

Karásek ze Lvovic

24. II. 1904

26 / dopis, 9. 3. 1904 [Milostivá slečna Marie Kalašová / 939, Švédská ulice Smíchov]

Milostivá slečno,

vypstal jsem se v kanceláři Šulcově /69/ (proti státnímu nádr.) a zvěděl, že nelze dostati pouhých lístků tour a retour, /70/ ale že nutno vzíti lístky okružní. Okružní lístek z Vídně možno v Praze dostati, musí se však na něj vrátiti cestující zase do Vídně (okr. lístek musí končiti tam, odkud počíná). Jedete-li do Vídně, možno jeti takto: Praha – Vídeň – Štýrský Hradec – Terst a pak nejlépe drahou do Benátek, ne lodí. Okružní lístek do Benátek má platnost 60 dní ode dne, kdy cestující vstoupil do vlaku, poněvadž Benátky jsou vřazeny do míst majících vzdálenost 2000 km – 3000 km. Kdybyste si vzala okružní lístek dále do Itálie, tedy přes vzdálenost 3000 km, měl by tento lístek platnost 90 dní.

Cenu lístků II. třídou rychlíkem pošle Vám firma Šulcova poštou. Je to třeba přesně vypočítati, a onen úředník nemohl mi okamžitě vyhověti. Dostanete však zprávu již zítra.

Vyžádal jsem si tištěného poučení, jež přikládám.

Zpět možno jeti ovšem na okružní lístek jinými místy, než kudy se tam jelo, mohla byste jeti např. zpět přes Mnichov atd. Záleží na Vás, jak si cestovní plán sestavíte.

Se srdečnými pozdravy Vám a slečně Zdeně,
jsem Váš oddaný

Karásek ze Lvovic

9. 3. 1904

/69/ Miněna je Šulcova cestovní kancelář.

/70/ Tour a retour: cesta a zpáteční cesta.